

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA VALLFÖRENINGEN – verksamhetsåret 1 juli 2016–30 juni 2017

Föreningens styrelse

Under verksamhetsåret 2016/2017 har styrelsen haft följande sammansättning:

Anna Carlsson, Skogsgård, Getinge	ordförande
Per Rudengren, Harpsund, Mellösa	v. ordförande
Nilla Nilsson-Linde, SLU, Uppsala	sekreterare
Lars Jakobsson, Blyberga, Lillkyrka	kassör
Maria Wahlquist, Lagestorp 96, Vallåkra	
Gunnar Liljebäck, Östra Stråkan, Överkalix	
Lars Ericson, Länsstyrelsen, Umeå	

Suppleanter:

Göran Lindgren, Norra Fjöle, Östtomta, Klässbol
Rolf Spörndly, SLU, Uppsala
Kjell Sandahl, Vasen, Nye
Linda af Geijersstam, Färjestaden
Christer Larsrud, By 1721, Krokomb
Göran Edholm, Önskanäs, Vännäs

Adjungerad:

Jan Jansson, Dalstorp

Revisorer

Revisorer har varit Tobias Andersson, Falkenberg och Lars-Erik Josephson, Vallerstad, Värnamo med Magnus Halling, Uppsala och Karl-Johan Jönsson, Klågerup som suppleanter.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Sofia Kämpe, Karlsborg, sammankallande, Kjell Ivarsson, Stockholm, Thomas Karlberg, Gårdeby, Söderköping, Lars Olsson, Hjälmared, Eslöv och Marjo Lilja, Lilla Hult, Färjestaden.

Målsättning

Föreningen skall inspirera till en intensiv verksamhet på vallområdet inom ramen för de resurser som finns samt verka för utökade resurser. Verksamheten skall utgå från lantbrukar-

nas behov och gälla hela företaget. Samarbete mellan olika organisationer som arbetar inom grovfodersektorn skall främjas. Föreningen skall främja forskning, försöksverksamhet och rådgivning.

Följande målsättningar skall vara vägledande för **styrelsens** arbete:

* Sköta medlemsvården

- Lokalföreningen är central för medlemsvårningen. Styrelsen skall stötta lokalföreningarna och kommunikationen dem emellan samt verka för bildandet av nya föreningar.
- Ökad kännedom om föreningens existens behövs för medlemsvårning.

* Identifiera angelägna kunskapsluckor

- Styrelsen skall identifiera och belysa problemområden som kan fokuseras vid t.ex. seminarier, års- och sommarmöten.
- Styrelsen skall verka för att vallföreningen får medverka vid prioriteringen av medel till forsknings- och försöksverksamhet på grovfoderområdet.

* Förmedla kunskap

- Styrelsen skall förmedla aktuell kunskap och erfarenheter från såväl forskningen som praktiken via t.ex. Svenska Vallbrev för att få fler duktiga grovfoderproducenter.
- Styrelsen skall informera samhället, t.ex. politiker, om aktuella frågor med vallanknytning.
- Exempel på upplysningsverksamhet är annonsering av olika typer av utbildningar på grovfoderområdet.

Styrelsemöten

Styrelsen har under verksamhetsåret förutom årsmötet haft sju protokollförda sammanträden, varav fyra telefonmöten. Till fysiska möten kallas regelmässigt samtliga suppleanter medan de till telefonmöten kallas vid behov.

Årsmötet

Svenska Vallföreningen höll sitt årsmöte (bil. 1) i samband med ett seminarium 1 december 2016. Ett 40-tal deltagare fokuserade på rön och forskning från Västsverige på Nötcenter Viken, ett försöks- och utvecklingscentrum som drivs av Lantmännen Lantbruk utanför Falköping. Ett utförligt referat har publicerats i Svenska Vallbrev 2016:7 och på hemsidan www.svenskavall.se.

Utfodringsförsök på Viken – jämförelse rörsvingel och timotej

Tidigare utfodringsförsök på SLU Röbbäcksdalen visade inte någon nackdel med rörsvingelhybrid när det gäller fodereffektivitet. På Viken vann dock timotej över rörsvingel. Timotej Switch och rörsvingel Swaj skördades vid två tillfällen, mycket tidigt och tidigt, med sex dagars mellanrum. Det var samma foderintag med båda gräsarterna, men tendens till större produktion av ECM med timotej. Detta gav högre fodereffektivitet i kg ECM per kg konsumerad ts för timotej jämfört med rörsvingel. Utfodringsförsöken med andraskörd fortsätter, berättade **Christina Nyemad** från Nötcenter Viken.

Bäst proteinkvalitet i rödklöver

Blåusern har sämre proteinkvalitet än rödklöver. Den innehåller mer lösliga icke-proteiner och mindre vomstabil protein. Det visade försök på Rådde i **Elisabet Nadeaus** regi. Ensilering med syra gav mer högkvalitativt protein. Tillsatsmedel med bakterier hade ingen inverkan i denna studie eftersom lusern är så sockerfattig. Förtorkning gav mer vomstabil protein. Lusern kombineras bäst med majs eller HP-Massa eftersom dessa fodermedel ger snabb energi så att vommens mikroorganismer kan bilda s.k. mikroprotein.

Precisionsodling i vall

Precisionsodling i vall ska utredas och utvecklas berättade **Sofia Kämpe**, Agroväst. Flera projekt är under uppstart. Skörd och proteinhalt ska mätas med olika tekniker. Detta görs på en gård i Västergötland som har hack med skördekartering. Handscanning, N-sensor och CropSAT ska också användas. Även metoder för klöverhaltsbedömning med N-sensor och bildanalys ska testas.

Blandningar som betar sig olika

Vallfröblandningsförsök från tre platser visade stor skillnad mellan försöksplatserna i Långhem, Jönköping och på Öland, enligt **Ola Hallin**, Hushållningssällskapet Sjuhärad. Extra rödklöver i blandningen testades för att få upp baljväxthalten och det fungerade. En lusernblandning avkastade på Öland hela 37 % mer än jämförelseblandningen. Det blev också stor skillnad i avkastning hos olika gräs. Rörsvingelhybrid kräver särskild uppmärksamhet eftersom den har liten andel i början av första vallåret och mycket stor andel tredje året.

EFD – europeisk benchmarking

Föreningen European Dairy Farmers (EDF) gör ekonomiska sammanställningar utifrån bokslut. **Susanne Bååth Jacobsson** visade resultat från detta arbete. Trehundra gårdar är med varav 50 i Sverige och 34 av dem är konventionella. Typiskt för Sverige jämfört med övriga länder är stora produktionskostnader men också stor mjölkavkastning. Av den totala produktionskostnaden per liter mjölk utgör förnödenhetsinköpen något mindre del på svenska gårdar än i övriga EDF, en god effektivitet alltså. Kostnader för arbete, maskiner och byggnader är dock stora. Styrkor för Sverige är stor mjölkavkastning och höga slaktpriser, men arbetskostnaden är en svaghet. Eftersom foderinköp står för 20–25 %, blir åtgärder här viktiga; hög andel egenproducerat, optimerad foderstat, effektiv växtodling. Susannes slutliga råd var: ”ha en strategi och bli bra på den”.

Årsmötesbeslut

Vid Svenska Vallföreningens årsmöte omvaldes Lars Jakobsson, Lillkyrka och Maria Wahlquist, Vallåkra som ordinarie ledamöter samt Linda af Geijersstam, Kalmar och Göran Edholm, Vännäs som suppleanter på tre år. Lars Ericson, Umeå nyvaldes som ordinarie ledamot på tre år då Jan Jansson avböjt omval. Befintliga revisorer omvaldes på ett år medan Sofia Kämpe, Karlsborg, nyvaldes som sammankallande i valberedningen efter det att Anders Nilsson avböjt omval.

Föreningen redovisade ett överskott för verksamhetsåret 2015/2016 på 57 345 kr med ett eget kapital på 448 478 kr. Budgeten för verksamhetsåret 2016/2017 fastställdes med ett underskott på 39 000 kr förutsatt bl.a. att 85 % av befintliga samt 65 % av nyvärvade medlemmar förblir medlemmar även under nästa verksamhetsår. Årsmötet beslutade att behålla medlemsavgiften 400 kr/år varav 100 kr går till lokalföreningen, såvida minst en aktivitet

utöver aktivitet i samband med årsmötet redovisas, eller till lokal verksamhet i de län där vallförening inte finns.

Lokalföreningar

Svenska Vallföreningen har sammanlagt 16 lokalföreningar. Exempel på verksamheter initierade eller ordnade av lokalföreningarna är fält-, stall-, gårds- och betesmarksvandringar, maskindemonstrationer samt studieresor, bl.a. till Borgeby Fältdagar. Temadagar och temakvällar anordnas gällande t.ex. bete, stallgödsel, markpackning, fasta körspår i vallen, kalkning, gödsling, bevattning, dränering, insåningsteknik, arter, sorter och fröblandningar, ogräs, vallprognoser och foderanalyser, majs, ensilering, höberedning, förluster, vallfoder till häst och får, ekonomi, skador av vildsvin, rovdjursstängsel, Grovfoder-verktyget, demonstration av vallförsök och energieffektiva vallfoderkedjor. Samarbeten sker ofta i arrangemangen, t.ex. med rådgivningsföretag, maskinföretag, företag som marknadsför insatsvaror, naturbruksgymnasier, Studieförbundet Vuxenskolan, Greppa Näringen eller Länsstyrelsen. Vallföreningen medverkar ibland också på utställningar eller konferenser.

Då styrelsen funnit att lokalföreningar är nödvändiga, såväl för att öka medlemsantalet som för att få den aktivitet som medlemmarna kräver, verkar styrelsen för att ytterligare lokalföreningar bildas. Sedan några år arbetar Västsveriges Vallförening under andra former tillsammans med HS Väst i ett speciellt Vallgille.

Medlemmar

Antalet betalande medlemmar vid bokslutsdagen 170630 var 1 929 jämfört med 2 108 160630. Den 18 oktober 2017 hade föreningen 1 999 medlemmar som betalat årsavgift från 1 januari jämfört med 1 986 den 19 oktober 2016 (bil. 2). Detta innebär en nätt ökning med 13 medlemmar. En ny rutin infördes under verksamhetsåret; antalet medlemmar vid årsskiftet utgör grunden för utbetalningarna till respektive aktiv lokalförening. Medlemsvärvningskampanjer för att hålla uppe medlemsantalet har uppdragits åt och genomförts av HIR Skåne i följande områden: Skåne, Blekinge Kronoberg, södra Kalmar, Jönköping, Gotland, Södermanland och Dalarna. I bilagan redovisas antalet medlemmar i de olika lokalföreningarna, eller där sådana inte finns, antalet medlemmar i länet. Det är lämpligt att värva vart tredje år för att behålla antalet medlemmar. Styrelsen har verkat för ökat medlemsantal bl.a. genom aktiv spridning av värvningsbroschyren samt tidskriften Svenska Vallbrev. Medlemmar har också värvats i samband med olika sammankomster, t.ex. på kurser och mässor.

Följande lokalföreningar uppvisade verksamhet som berättigar till 100 kr per medlem under kalenderåret 2016: Uppland, Östergötland, Skåne, Halland, Sjuhäradsbygden, Västsverige-HS tema Vall (avräknas vid kommande fakturering av medlemsavgift), Skaraborg, Värmland, Örebro och Västerbotten (bil. 3). I områden utan lokalföreningar kan aktiviteter i Vallföreningens intresse stödjas med bidrag. Ej utbetalda medel avsedda för lokalföreningarna skall användas dels för att initiera lokala aktiviteter, dels för att arbeta på rikspanet med information, lobbying m.m. Under verksamhetsåret har två ansökningar om aktivitetsbidrag inkommit vilka beviljades: Halland – stöd för Sommarmöte 2016, Örebro – föredrag om ensileringsförluster.

Ekonomi

Angående föreningens ekonomi hänvisas till verksamhetsårets resultat- och balansräkning. Bokföring och medlemsregister har under verksamhetsåret skötts av Rådgivarna Sjuhärad, Långhem. Telefontjänsten Free Conference Call har använts för föreningens telefonmöten.

Verksamheten

Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) har två stiftelser med anknytning till vallodling. I Stiftelsen Svenska Vallföreningens fonder representeras Svenska Vallföreningen av Lars Jakobsson med Göran Lindgren som adjungerad 2016–2018. I övrigt är LRF, KSLA och SLU representerade. I Stiftelsen Anders Elofsons fond representeras Svenska Vallföreningen av Lars Jakobsson och Göran Lindgren. I övrigt är Frö- och Oljeväxtodlarna, SLU, LRF samt KSLA representerade. Medel kan sökas i februari. Avkastningen disponeras för främjande av fondernas syften i frågor om odling, utfodring, ekonomi eller teknik avseende betes-, vall- och fröodlingssektorn. Stöd ges dels till projekt ägnade att främja dessa områden, dels till resestipendier, främst för utrikes resor. Lars Jakobsson och Göran Lindgren rapporterar kontinuerligt till styrelsen om KSLA:s beslut.

KSLA delar fr.o.m. 2012 ut en belöning, Anders Elofsons medalj, till framträdande företrädare för forskning och försök, upplysning och information samt praktisk verksamhet inom områdena betes- och vallfrågor samt fröodling av vallväxter. Detta år belönades agr.dr Ann-Charlotte Wallenhammar, Örebro, för sina gärningar inom växtodling, avgörande insatser inom sjukdomsdetektering i vallbaljväxter och utvecklingen av vallfröodlingen. Ann-Charlotte Wallenhammar, Hushållningssällskapet och SLU, har länge varit en framstående företrädare för forskning, fältförsök, informationsspridning och tillämpningen inom växtodlingen. Hon har med ett brinnande engagemang arbetat brett på olika nivåer, med praktiskt jordbruk, som växtodlingsrådgivare och som forskare med att utveckla tillämpbara odlingsåtgärder i vallfröodling och ta fram molekylärbiologiska metoder för att genom DNA-teknik detektera patogena svampar.

Medlemmar ur styrelsen har under 2016 medverkat vid olika lokalföreningsarrangemang, bl.a. Linda af Geijersstam som har demonstrerat det nya Grovfoderverktyget på årsmötet i Värmland om foderkostnader.

Föreningen har medverkat som sponsorer och utställare på Vallkonferens 2017 som arrangerades av SLU i samarbete med Växa Sverige, Hushållningssällskapet och LRF Mjolk 7–8 februari i Uppsala. Montern var välbesökt, mycket litteratur delades ut och en del nya medlemmar värvades. Konferensen samlade 280 deltagare, en blandning av rådgivare, lantbrukare, försäljare, forskare och studenter.

Anna Carlsson har varit Svenska Vallföreningens representant i Jordbruksverkets referensgrupp för ekologiskt vallfrö.

Anna Carlsson och Per Rudengren har ingått i ett forskningsprojekt om bete lett av Christel Cederberg, Chalmers tekniska Högskola.

Svenska Vallföreningen har skrivit yttrande gällande sortkrav för foderväxter som inte förekommer eller endast odlas mycket sparsamt i Sverige eller (Dnr 3.6.18-6612/16) (bil. 4).

Svenska Vallföreningen äskade undantag från EU:s regelverk. Synpunkterna avsågs dock av Jordbruksverket på juridiska grunder.

Per Rudengren och Anna Carlsson har under verksamhetsåret deltagit på varsitt möte med branschrådet LRF:s Växtodlingsråd, 161115 respektive 160308. Rådet har en liknande funktion som Tillväxt Växtodling tidigare hade som diskussionsforum. Bl.a. har den nya livsmedelsstrategin, växtskydd och bioenergi diskuterats.

Föreningens sommarmöte 2016 har rapporterats i media i Tidningen Husdjur, Tidningen Nötkött (bil. 5) och i Svenska Vallbrev 2016:5.

Beteskalendarern

På en studieresa i samband med att Svenska Vallföreningens styrelse deltog i EGF 2007 i Gent, Belgien, uppkom idén att anpassa ett planerings- och utvärderingshjälpmedel för betesdrift som används av bl.a. belgiska lantbrukare till svenska förhållanden. Beteskalendarern är en fältjournal där olika insatser och skötselåtgärder antecknas på ett överskådligt sätt. Anna Carlsson har tillsammans med Maria Wahlquist och Margareta Dahlberg utarbetat en svensk version med hjälp av finansiering från KSLA. Information om Beteskalendarern finns på föreningens hemsida där man också kan beställa till självkostnadspris, www.svenskavall.se. Information om Beteskalendarern har gått ut via Svenska Vallbrev och verktyget har även uppmärksammats vid olika utbildningar.

Borgeby Fältdagar

Svenska Vallföreningen medverkade den 28–29 juni 2017 för nionde gången på Borgeby Fältdagar, som i år besöktes av 21 500 personer och där det mer än 380 utställare på plats. Maria Wahlquist höll i planeringen, men även sonen Per, Anna Carlsson, Linda af Geijerstam och Jan Jansson samt Thomas Bengtsson från Hallands lokalförening arbetade i monten, som delades med Lantmännen och Olssons Frö. Lådor med betesvall i olika utvecklingsstadium (beteshöjd) med tillhörande skyltning visade hur många kg/ha som fanns att beta, vilket var en bra utgångspunkt för diskussion. Det fanns också anlagda betesparceller på EKO-fältet. En vecka före och dagen innan Borgeby klipptes två av parcellerna och betesmängden beräknades. Även här fanns skyltning om hur många kg ts/ha som fanns att beta. Det visades också olika lösningar för stängsling. Vallbrev delades ut, och tröjor samt Beteskalendarern såldes.

Sommarmötet

Vallföreningens sommarmöte arrangerat av Halländska vallföreningen samlade femtioalet medlemmar för två dagars valldiskussioner i framkant. Ingen produktion saknades med studiebesök hos både nöt, lamm och grisar. Varierad var också deltagarskaran med bönder, rådgivare, säljare och forskare som var villiga att bidra till goda diskussioner. Sponsring erhöles från Svenska Foder, Lantmännen Lantbruk och Vallberga Lantmän. Ett utförligare referat från sommarmötet har publicerats i Svenska Vallbrev 2016:5.

Bete är en gröda med stor potential som foder och det fick stort fokus på mötet. Hos **Martin Johansson** finns drygt tio fällor att flytta ekomjölkorna mellan varje dag. De rator som ändå blir putsas med slätterbalk och körs bort. Flyttar djur nästan varje dag gör även

Anders Thorén med sina köttdjur. Han hade även prövat en tidig avbetning följt av en förstaskörd med bra resultat. **Mia Hedberg** stripbetar åker med lammen. Fem dagar kan vara ett riktmärke. En hektarstor ruta med 75 lamm är lagom. Flexibla stängsel i olika former används flitigt. Det blir 1–3 skördar innan det är dags för lammbyte. Parasitstrategin är viktig och Mia tar mycket träckprover för att hålla koll.

Rajgräs blir en given ingrediens i vallfröblandningen när man är i Halland. Vanliga kompanjoner för ett hyfsat mildt klimat är rödklöver, vitklöver, timotej och rörsvingelhybrid. Hos **Martin Johansson** har rörsvingeln/-hybriden ratats och han har inte heller ängssvingel med i sin egen blandning.

Att minska utsädesmängden för insåningsgrödan är viktigt vid etablering. **NP-Agro AB** använder framgångsrikt malkornet som insåningsgröda. Där är utsädesmängd och kvävegiva liten och det kan avkasta bra, med bra vall på köpet. **Mia Hedberg** vill ha vallfoder och använder därför ettårsgräs till insådd. Italienskt rajgräs ger mindre strå totalt sett och funkar bättre än westerwoldiskt som blir för grovt för fåren.

Hur man minskar kostnaderna var också centralt på mötet. **Mia Hedberg** driver lammproduktionen med mest lejda maskintjänster. Det ger henne tid att driva kärnverksamheten intensivt. Med både pälsfår och finull/dorsetkorsningar har hon lamning under flera perioder. Mia säljer även en del köttlådor och alla skinn själv. **Per Larsson** gör tvärtom och gör så gott som alla maskinarbeten själv. Att dessutom hela vallskörden rundbalas ger sammantaget stor chans att pricka in optimala skördetider. Även majsens rundbalas från silo för att kunna utfodras på sommaren. Anpassat sig efter förutsättningarna har **Anders Thorén** gjort fullt ut då han gått från ungdjur uppfödda på billigt kraftfoder och potatis till nuvarande valluppfödda ekodikor.

Finansiering och prioritering av vallförsök

Föreningen har under året fortsatt att verka för en större förståelse för vallens ekonomiska betydelse för animalieproduktionen och behovet av resurser för forskning och utveckling. Ämnesområdet vall- och grovfoder i Fältforsk (kontaktorgan mellan SLU och externa intressenter gällande fältforskning inom jordbruksområdet) anordnade under året ett öppet möte 161121 i Linköping där Anna Carlsson och Maria Wahlquist deltog. Därutöver deltog Linda af Geijersstam i två telefonmöten; 170316 – Torka i vall samt 170322 – Kvävegödsling i vall. Maria Wahlquist deltog också i telefonmötet om kvävegödsling liksom i en kurs om gradering och provtagningsteknik i vallförsök 170518 på Råde.

Svenska Vallföreningen har bevakat finansieringen av den tillämpade vallforskningen. Anna Carlsson ingår fr.o.m. hösten 2014 på enskilt mandat i Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF:s) branschgrupp för livsmedel (steg 1 i den nya ansökningsprocessen). Lars Ericson ingår i Stiftelsen Lantbruksforskning branschråd för de nationella försöken. Detta råd ansvarar för att bedöma framtida behov, beredning och uppföljning av fältförsöksprogrammet. Branschrådets förslag utgör underlag för stiftelsens beslut. Information om alla SLF:s projekt finns i Projektbanken, www.lantbruksforskning.se.

Vallmästaren

Tidningarna Husdjur och Nötkött tillsammans med Svenska Vallföreningen, Gård & Djurhälsan, Sveriges lantbruksuniversitet och Växa Sverige har genomfört en vallensilagetävling vid namn Vem blir årets vallmästare 2017? Det var 15:e gången som titeln Årets Vallmästare delades ut. I tävlingen efterlyses vallodlare som lyckats med att hålla en jämn och hög vallfoderkvalitet under flera år kombinerat med en lönsam mjölk- eller köttproduktion och ett intresse för vallodling. Svenska Vallföreningen representeras av Anna Carlsson medan Nilla Nilsson-Linde och Rolf Spörndly representerar SLU i juryn.

Årets Vallmästare 2017, Strömsrum, Ålem, i östra Småland, tog emot utmärkelsen Årets Vallmästare på Vallkonferensen den 7 februari på Ultuna. Strömsrum är en gård med anor tillbaka till 1300-talet. Idag bedrivs mjölkproduktion ekologiskt och kvaliteten på vallfodret är därför extra viktig för att få stor mjölkavkastning. På Strömsrum finns 230 SRB-kor, 375 ha åker varav 120 ha vall samt 50 ha åkermarksbete. Juryns motivering löd: ”Årets Vallmästare tar hem segern med en tydlig strategi: Att med hjälp av bevattning säkra hög hektaravkastning och jämna näringsvärden. Bevattningen säkerställer också att det finns gott om bete även torra somrar. Andelen klöver i vallen har optimerats för att bidra med kväve i den ekologiska odlingen och skapa balans mellan energi och protein. Detta ger ett vallfoder med hög och jämn kvalitet.”

Inno4Grass

Inom EU:s nya ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020, är brobyggandet mellan forskning och praktik ett genomgående tema. Svenska Vallföreningen har under verksamhetsåret arbetat med ansökningar till inte mindre än två EU-projekt; Inno4Grass och Legume Transitions, varav Inno4Grass beviljades medel medan Legume Transitions fick avslag.

Inno4Grass (Shared Innovation Space for Sustainable Productivity of Grasslands in Europe) beviljades sommaren 2016 med utmärkt betyg i utvärderingen. Det är ett s.k. tematiskt nätverk inom utlysningen H2020-RUR-2016-2017, Rural Renaissance – Fostering innovation and business opportunities (CSA, Coordination and support action). Projektet är treårigt med 20 parter från åtta länder (Tyskland, Frankrike, Belgien, Nederländerna, Irland, Sverige, Polen och Italien) under ledning av Tyskland med en total budget på drygt 19,5 miljoner SEK. Från Sverige deltar två parter, SLU och Svenska Vallföreningen, vars budgetar landar på 962 900 respektive 695 900 SEK. Projektet pågår fr.o.m. januari 2017 t.o.m. december 2019.

För vallföreningens del innebär detta bl.a. möjligheter att bygga nätverk nationellt och internationellt, ta del av och förmedla goda idéer inom vallens produktion och utnyttjande, brobyggande mellan forskning och praktik, tillgång till andra länders rådgivning, få mycket gjort som inte annars skulle bli gjort, uppgraderad hemsida, internationella utbyten etc. En förteckning över Sveriges uppgifter och tidsplan för dessa framgår av bil. 6) Rent administrativt innebär projektet bl.a. anställning av viss för ändamålet lämpad personal samt expert hjälp från SLU:s Grant Office.

Anna Carlsson och Nilla Nilsson deltog i det uppstartsmöte som arrangerades i Berlin 14–16 februari. Vidare möttes Anna och Nilla tillsammans med Lars Jakobsson, Linda af Geijerstam och Margareta Dahlberg i Alvesta 170621 för att starta upp de svenska akti-

viteterna. Linda och Margareta kommer att anställas av föreningen för vissa uppdrag och Lars har huvudansvar för den ekonomiska redovisningen. Ett 20-tal innovativa lantbrukare ha identifierats med hjälp av tips från bl.a. Svenska Vallföreningens lokalföreningar. Dessa kommer att intervjuas senare i projektet.

EGF

Svenska Vallföreningen är medlem i European Grassland Federation, EGF, www.europeangrassland.org, vars uppgift är att skapa kontakt mellan de europeiska vallorganisationerna. EGF skall också ordna konferenser och symposier för att förbättra utbytet av vetenskaplig kunskap på vallområdet. Information om EGF:s konferenser och symposier sker fortlöpande till styrelsen samt via Svenska Vallbrev till alla medlemmar.

Uppdraget att representera norra Europa i det verkställande utskottet för EGF växlar mellan de nordiska länderna och Sverige efterträder närmast Finland. Nilla Nilsson-Linde är vald för perioden 2016–2020 att representera norra Europa och deltog i styrelsemötet på EGF 2017, som anordnades i Alghero på Sardinien, 8–10 maj. De närmaste åren kommer EGF-mötena att arrangeras av Irland (180617–21 i Cork), Schweiz (190624–27 i Zürich) och Finland (prel. 200622–26 i Helsingfors).

BGS

Svenska Vallföreningen är medlem i British Grassland Society, BGS. Den brittiska vallföreningen ger ut tidskrifterna Grass and Forage Science och Grass Farmer, samt tillhandahåller en omfattande publikationsservice även i övrigt. Konferenser, sommar- och vintermöten inom grovfoderområdet anordnas årligen. Svenska Vallföreningens sekreterare har förmedlat information om kommande aktiviteter till styrelsen. Information samt slutsatser av intresse för svensk vallodling publiceras i Svenska Vallbrev. Föreningen har en väl utvecklad hemsida, <http://www.britishgrassland.com/>.

Svenska Vallbrev

Redaktionsgruppen har bestått av Gun Bernes, Umeå, Irène Persson, Örebro samt Nilla Nilsson-Linde. Fem sexsidiga, ett fyrsidigt och ett tvåsidigt nummer av Svenska Vallbrev har utarbetats. Scandinavian Seed har annonserat i alla sju numren, Växa Sverige i ett nummer 2016 i samband med årsmötet, Vallberga Lantmän (ny annonsör) och Olssons Frö (nygammal annonsör) i fyra nummer 2017 och Lantmännen Lantbruk i två nummer under 2017. Vallbreven utkommer som momsbefriad posttidning med sekreteraren som ansvarig utgivare och de trycks på LH Tryck, Ulricehamn. Aktuella resultat från forskning och praktik redovisas och information om kommande eller genomförda aktiviteter förmedlas. De rikstäckande vallbreven kompletteras med lokala vallbrev i vissa områden.

Hemsida

Svenska Vallföreningens hemsida har adressen www.svenskavall.se. Den innehåller värningsbroschyrens innehåll, adresslista till lokalföreningar, kontaktpersoner och riksstyrelse, förteckning över rubrikerna i vallbreven, vallbrev äldre än ett år för ett antal år tillbaka, länk till kassören för medlemskap samt information om aktuella händelser nationellt och internationellt, t.ex. årsmöte, sommarmöte, lokala möten, vallmästartävling, Vallkonferens,

EGF etc. Vidare finns information om när, var och hur man kan söka medel i vallodlingens intresse samt olika typer av remissyttranden från föreningen. Ett artikelarkiv finns med t.ex. rapporten från Vallseminariet om baljväxter 2001, om styrelsens studieresor till Storbritanien 2003, Belgien 2007, Österrike 2011 och om Vallfröseminariet 2004 och Vallkonferens 2014. Under året har fortsatt arbete skett med att komplettera hemsidan på olika sätt.

Linköping den 27 november 2017

Anna Carlsson
Ordf.

Nilla Nilsson-Linde
Skr.

Per Rudengren
Vice ordf.

Lars Jakobsson
Kassör

Lars Ericson

Gunnar Liljebäck

Maria Wahlquist

Välkommen till

Årsmötesseminarium och årsmöte i Svenska Vallföreningen

Torsdagen den 1 december 2016

Grovfoder för lönsam mjölkproduktion

Program

- 9.30 Kaffe och smörgås
- 10.00 Vi hälsas välkomna till Nötcenter Viken, Lantmännen Lantbruks försöksgård för foderförsök med vallväxter och kraftfoder samt avelsverksamhet med embryoproduktion och prövning av tjurmodrar i samarbete med Viking Genetics.
Platschef Margareta Nord-Karlsson
- 10.15 Utfodringsförsök på Viken – jämförelse rörsvingel Swaj och timotej Switch
Försöksledare Christina Nyemad, Lantmännen Lantbruk
- 10.35 Vall- och ensileringsförsök med lusern och rödklöver från Rådde gård – effekt på proteinkvalitet
Forskningsledare Elisabet Nadeau, SLU/Hushållningssällskapet Sjuhärad
- 10.50 Precisionsodling i vall – vad händer inom detta område?
Programkoordinator Sofia Kämpe, AgroVäst Skara
- 11.00 Gräsarter i vallen – resultat från försöksserie med olika vallfröblandningar
Försöksledare Ola Hallin, Hushållningssällskapet Sjuhärad/Rådgivarna Sjuhärad
- 11.20 Visning av Nötcenter Vikens anläggningar
- 12.00 Lunch – med bildspel från EGF
- 13.00 Årsmötesförhandlingar
- 14.00 Hur står sig svenska produktionskostnader på mjölkgårdar jämfört med europeiska?
EDF – European Dairy Farmers – jämför årligen produktionskostnader på gårdar i Europa. Olika förutsättningar och strategier för foderodling påverkar kostnadsbildningen.
Företagsrådgivare Susanne Bååth Jacobsson, Växa Sverige
- 14.50 Eftermiddagsfika
- 15.00 Från frö till färdigt foder – rådgivare samarbetar så att foderbehovet styr gårdens växtodling på ett bättre sätt.
Foderrådgivare Malin Fröjelin, Växa Sverige
- 15.30 Kort info om EuroDairy och Inno4Grass – projekt som ligger i startgroparna, samt Vallkonferens 2017, 7–8 februari, SLU Uppsala
Elisabet Nadeau och Nilla Nilsson-Linde, SLU
- 15.45 Avslutning

Plats: Nötcenter Viken AB, Falköping
www.lantmannenlantbruk.se/sv/om-oss/bolag-inom-lantbruk

Hitta hit: För er som kommer till Falköping norr eller söder ifrån på väg 46 eller västerifrån på väg 47 – kör mot Jönköping. Viken ligger ca 2 km österut mot Jönköping från rondellen vid Rasta. Från Jönköping *.

Kostnad: 300 kr för hela dagen inklusive förtäring

Anmälan: Senast 23 november till Maria Wahlquist, tel: 076-771 42 44, e-post: vallquist@gmail.com
Uppge namn, mobilnummer samt fakturaadress (vi fakturerar kostnaden).

Information: Anna Carlsson, Svenska Vallföreningen, tel: 070-970 12 06, e-post: carlsson@skogsgard.se

Resersättning: Svenska Vallföreningen står för resekostnaderna (billigaste färd sätt) för två styrelserepresentanter från lokalföreningarna (eller kontaktperson där förening saknas).

Ta kontakt med en styrelserepresentant i din lokala förening för samäkning!

Svenska Vallföreningen
i samarbete med
Skaraborgs Vallförening och Växa Sverige

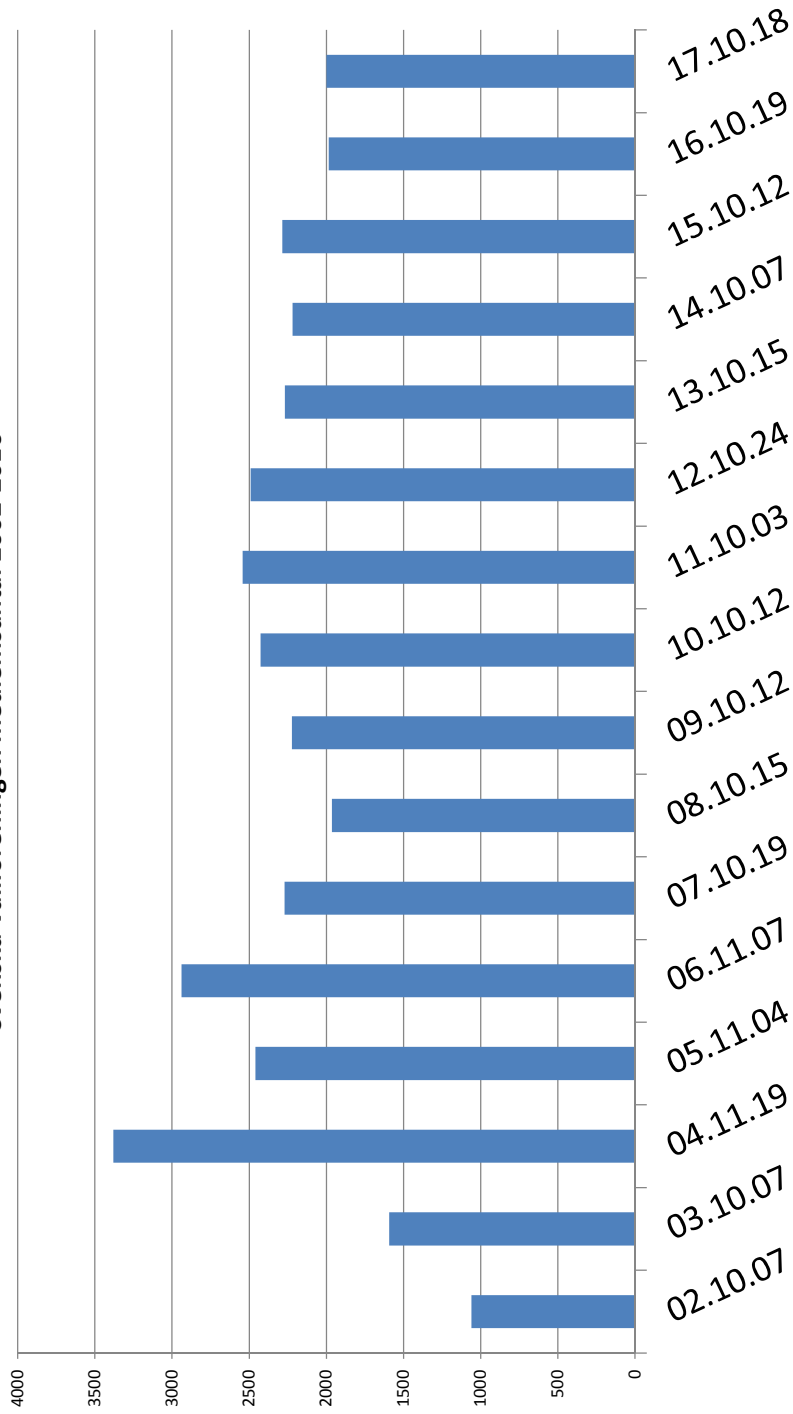
ANTAL BETALANDE MEDLEMMAR I SVENSKA VALLFÖRENINGEN

Värnat

Lokalavd. eller län	Bet.02. 02.10.07	Bet 03 03.10.07	Bet 04 04.11.19	Bet 05 05.11.04	Bet 06 06.11.07	Bet 07 07.10.19	Bet 08 08.10.15	Bet 09 09.10.12	Bet 10 10.10.12	Bet 11 11.10.03	Bet 12 12.10.24	Bet 13 13.10.15	Bet 14 14.10.07	Bet 15 15.10.12	Bet 16 16.10.19	Bet 17 17.10.18
Skåne	127	118	780	464	371	325	281	244	218	470	306	262	327	262	241	284
Uppland	104	95	260	179	167	146	140	124	232	169	256	211	190	205	188	171
Skaraborg	77	204	307	187	161	141	128	251	185	151	184	152	135	179	152	146
Halland	104	280	211	178	164	151	133	207	161	141	180	152	139	162	138	128
Östergötland	52	207	273	174	149	132	115	177	140	116	156	138	120	154	131	94
Värmland	59	66	191	129	113	95	89	151	106	91	154	127	106	134	116	109
Sjuhärad	78	70	213	151	131	120	109	156	136	119	142	126	107	130	114	107
Jönköping	37	32	243	153	116	96	86	71	307	174	126	141	117	96	94	133
Västsvrige	64	191	133	110	104	93	122	114	76	107	100	95	104	68	65	61
Västerbotten	7	7	7	4	137	91	79	73	70	60	98	85	65	108	88	78
Örebro	49	42	133	96	85	73	65	156	103	78	97	85	77	96	80	66
Gotland	16	16	12	156	74	63	51	41	38	134	85	70	148	91	77	80
Sörmland	34	32	31	91	60	48	42	36	32	103	82	66	104	80	65	61
Gävleborg	51	41	38	31	166	104	75	59	48	137	79	74	74	93	70	61
Dalarna	45	39	34	29	158	101	79	64	55	124	69	84	74	72	59	63
Jämtland	31	32	30	26	120	83	66	52	42	73	64	51	66	53	49	48
Västmanland	36	32	121	81	63	54	47	41	36	35	57	48	37	62	49	42
Västernorrland	11	7	7	5	135	75	48	38	31	23	54	47	33	51	44	33
Södra Kalmar	7	8	206	111	77	55	45	37	104	68	44	87	63	56	50	78
Tjustbygden	32	37	116	75	57	51	44	36	74	50	43	34	30	24	22	29
Norrboten	23	22	20	17	60	36	27	24	25	23	42	37	34	49	35	25
Kronoberg	10	10	9	8	156	85	62	43	97	48	39	58	40	32	30	54
Blekinge	7	6	6	5	114	53	31	29	111	49	33	40	29	28	29	48
RIKET	1061	1594	3381	2460	2938	2271	1964	2224	2427	2543	2490	2270	2219	2285	1986	1999

Bet 13 13.06.30	Bet 14 14.06.30	Bet 15 15.06.30	Bet 16 16.06.30	Bet 17 17.06.30
262	324	260	247	280
209	184	196	197	167
149	133	173	158	144
151	138	161	139	124
137	119	142	151	87
126	106	134	118	107
126	107	128	117	105
139	117	91	92	129
100	112	64	74	67
83	65	107	93	75
84	74	96	81	65
70	146	92	76	74
66	102	81	65	46
64	74	83	89	60
60	74	72	59	51
50	63	53	49	43
47	37	61	50	41
47	33	29	66	33
86	63	57	47	76
34	30	21	26	29
37	34	29	56	25
57	40	32	30	54
38	29	28	28	47
2222	2204	2190	2108	1929

Svenska Vallföreningen medlemsantal 2002-2016

<i>Lokalförening</i>	<i>Aktiviteter</i>	<i>Kommentarer</i>
Uppland	<ul style="list-style-type: none"> • Vallkväll 160209 på Jällaskolan, Uppsala; Cecilia Müller, SLU; Foderhygien i vallfoder till hästar; Hygienfel i hösilage (t.ex. mögel, bakterier, jäst), varför de uppkommer, vilken betydelse de har för hästens hälsa och hur man kan undvika att hygienfel uppstår. • Årsmöte 160412, SLU, Uppsala. Hans-Gösta Jönsson, Astimac; Trender i gödselhanteringen; gödselseparering, matarslang till flytgödsel, ny utrustning. • Vallkväll 161112, SLU, Uppsala. Mia Lindkvist, HS Konsult AB. Att tyda en vallanalys / Vad säger analysen? Hur ser olika analyser ut i en foderstat / olika vallfoder till olika sorters produktion. Diskussion – Hur får jag det där ensilaget som jag drömmer om att få till just min gård? 	<p>Ca 70 deltagare.</p> <p>Ca 25 deltagare.</p>
Södermanland	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----
Östergötland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte i maj. Samordnades med en dag om hur man lyckas med sin ensilering ute på gård. HS, Växa, maskinstation, Lantmännen och Svenska Foder hade alla en varsin programpunkt med kort information om vad man bör tänka på för att lyckas med sin ensilering. • Valldag i oktober. Ann-Therese Persson, Växa; Udda lagringsmetoder för foder. Studiebesök hos Jonas Carlgren i Hennebjörke. 	<p>Knappt 70 personer. Dagen avslutades med grillade hamburgare på gårdens eget kött från jerseytutar. Maten sponsrades av Lantmännen och Svenska foder.</p> <p>Föredrag på förmiddagen, åt lunch och avslutade på gård. 15 personer. Man betalade 50 kr och överskjutande kostnad tog Vallföreningen.</p>
Tjustbygden	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	-----

<p>Skåne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 160314 i Knislinge bygdegård, Knislinge med efterföljande gårdsbesök hos Lars och Simon Andersson på Kärragården; En dag med protein och fiber i fokus. Cissi Bjerström Skånesemin; Betesworkshop från den europeiska vallkonferensen EGF 2015 i Holland. Elisabet Nadeau SLU Skara och Rådgivarna/ HS Sjuhärads; Fiberkvalitet – vad är på G? Hur påverkar ensilagens proteinkvalitet mjölkavkastning och lönsamhet? Utfodringsförsök på Nötcenter Viken. Kajsa Öhman, Lantmännen lantbruk; Proteinutfodring till mjölkkor. På Kärragården såg vi Lely's Vector, en foderrobot samt mjölkningsrobotar. Vi smakade på ensilaget tillsammans med Östen Holmberg, Hanson & Möhring. Hur utvärderar vi fodret som passerat genom kon? Vi tittade på vad som passerat genom kon, räknade partiklar i gödseln för att utvärdera foderstaten, med Elisabet Nadeau. Som avslutning pratade vi runt solcellspanelerna på gården. • Utskick med Möt Svenska vallföreningen på Borgeby fältdagar. Skånska Vallföreningen medverkade i Svenska Vallföreningens tält på Borgeby Fältdagar den 29–30 juni. Det fanns mycket att se vid Valltorget: båda dagarna gavs guidning av HIR och fröfirmorna bland demoodlingar; vallblandningar, hackan klarar sena ogräs i majs, demo majsogräs. Vall i Gropen med underjordskoll, markens buffringsförmåga och gällande den kostnad som följer av packskador i vällen. Båda dagarna medverkade Elisabet Nadeau; Vallförsök med fiberkvalitet i rörsvingel och rörsvingelhybrid. 	<p>Ca 30 medlemmar. Humletorran i Nässum bistod med god mat och dryck.</p> <p>Vallföreningen delade tält med Olssons Frö och Lantmännen, en naturlig samlingsplats för alla vallodlare.</p>
---------------------	--	---

Skåne (forts.)	<ul style="list-style-type: none"> • Majsdag 160908 i Önnestad. Sortförsök i ensilagemajs i försöket L6-703. Val av sort, medverkan av sortrepresentanter från fröfirmor. Henrik Hallqvist, Jordbruksverket; Ogräsbekämpning i majs försök L5-840. Etableringsförsök med Väderstad Temposåmaskin. Mats Håkansson HIR Skåne AB; Vad kostar det att producera majs? Anette Seeman, Gård & Djurhälsan; Utfodring av köttdjur med ensilagemajs. Louise Aldén, Jordbruksverket; Nedbrukning av majshalm för bekämpning av majs-mott. 	Samarrangemang med Hushållningssällskapet i Skåne, Partnerskap Alnarp och Skånesemin.
Sjuhäradsbygden	<ul style="list-style-type: none"> • Seminarium 160126 på Rådde gård; Fasta körspår i vall, CTF (controlled traffic farming). Inbjudna föredragshållare var: Hans Alvemar, Björn Johansson, Nötcenter Viken, Johan Yngwe, Lantmännen Maskin samt Emelie Wickström, Rådgivarna Sjuhärad. • Årsmöte 160322 på Gäsene Mejeri, Ljung. Martin Pardell, VD, presenterade denna ekonomiska förening med lagrad hårdost som specialitet. Under 2016 gjordes en extra insats för att nå konsumenter i Göteborg. • Två vallfältvandringar i maj; Christer Söderblom, Trädet och Anders Levin, Hyssna. 	<p>Samarbete med Rådgivarna Sjuhärad, Hushållningssällskapet Sjuhärad och Länsstyrelsen via Greppa Näringen med finansiering från Sjuhärads Vallförening och Greppa Näringen.</p> <p>18 personer.</p> <p>Samverkan med Rådgivarna och LRF.</p>
Skaraborg	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte och vallseminarium 160308; Precisionsodling i vall. Yara medverkade. • Vallfältvandring 160510 hos Margareta Emanuelsson, Nygården. • Vallfältvandring 160614 på Viken, Falköping. Elisabet Nadeau; Artval samt precisionsodling i vall. Lantmännen medverkar. • Vallträff 160929 på Uddetorpskolan, Skara; Invintring och sammanfattning av vallåret. 	<p>Ett 20-tal medlemmar deltog.</p> <p>Ett fåtal deltagare.</p> <p>Ett 25-tal medverkade.</p> <p>Ca 15 deltagare.</p>

<p>Halland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte och seminarium 160126 i Vinbergs bygdegård. Anna Aurell Svensson och Ann-Theres Persson; Erfarenheter från en studieresa till England med rådgivarna från Växa Sverige i Halland, besök på tre olika gårdar, två mjölkgårdar och en ren växtodlingsgård. Pauliina Jonsson och Martin Johansson; Produktionskostnaden för vallfodret på Martins gård beräknad i Grovfoderverktyget. • Vallvandring 160510 hos Magdalena & Magnus Gustavsson, Hansagård, Laholm, Årets vallmästare 2015 i Halland: De fick priset med följande motivering: ”Trots att Magdalena och Magnus var nya på Hansagård våren 2015 lyckades de ta fram fyra skördar av vall med hög och jämn kvalitet, vilket är den viktigaste förutsättningen för att kunna producera mycket mjölk till låg foderkostnad. 2015 var dessutom ett år där många tappade en del i proteinhalt, men även där lyckades ni bra”. Magnus Melin från HS medverkade vid vallvandringen. • Halländska Vallföreningen stod som värd för Vallföreningens sommarmöte 160721–22. Anders Thoren, Svartrå; integrerad dikoproduktion; Martin Johansson, Stommen, Köinge; ekologisk mjölkproduktion med optimerad betesdrift. NPAAgro i Askome; fin charolaisbesättning och bra betesmarker. Mia Hedberg, Gödestad; lammproduktion med lamning flera gånger per år. Per Larsson, Öxnamossa, Grimeton; hög-avkastande mjölkbesättning och en väl genomtänkt vallstrategi. Erik Ragnarsson med familj; EU-ekologisk grisproduktion där grisarna utfodras med vallensilage och drar nytta av vallen både som näring och som sysselsättning. 	<p>29 deltagare. Samarrangemang med Växa Sverige.</p> <p>Halland visade sig från sin vackraste sida med strålande sommarmötesväder och intressanta besök med fina vallar som återhämtat sig efter torkperioden på försommaren. Deltagarna övernattade på Ästad och åt en gemensam middag på kvällen.</p>
-----------------------	--	--

Västsverige – HS Väst Tema Vall	<ul style="list-style-type: none"> • Tema- och HIR-kväll 160128. Elisabet Nadeau; resultat från forskning och försök med ensilering. • Studieresa till Borgeby fältdagar. • Tema- och HIR-kväll 161206. Nya försök på vallsidan, huvudsakligen referat från Svenska Vallföreningens årsmötesseminarium på Viken 161201. 	<p>8 deltagare Givande frågestund och mycket diskussioner om ensilering, skördeteknik och olika valltyper.</p> <p>En handfull vallföreningsmedlemmar åkte med men alltfler åker på egen hand.</p> <p>Julbord. 10 deltagare, mycket reflektioner.</p>
Värmland	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte och vallseminarium 160225. Föreläsning; Vad kostar ditt vallfoder? Linda af Geijersstam; Grovfoderverktyget och exempel på foderkostnader. • Vår-kick off 160408; Teknik för vallskörd, Under de senaste åren har frågan om strängläggning kontra bredspridning aktualiserats och en del lantbrukare har övergått till bredspridning. För- och nackdelar med olika skördesystem, påverkan på foderspill och foderkvalitet samt kostnadsberäkningar. 	<p>En lyckad träff med 15–20 deltagare.</p> <p>Hushållningssällskapet i samarbete med Greppa Näringen och Värmlands Vallförening. Rekordmånga deltagare. Den sedvanliga maskinvisningen gav upphov till bra diskussioner och erfarenhetsutbyten. Dagen avslutades med lunch Ölme Prästgård Gästgiveri.</p>
Örebro	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte och föredrag 160329. Ann-Charlotte Wallenhammar, HS Örebro; Rotröta på klöver. Problemet orsakas av flera markburna svampar och bidrar till att klöverandelen i vallarna snabbt sjunker över tiden. Studier har gjorts på baljväxters uthållighet, avkastning och kvalitet hos olika klöversorter i blandvallar. Vi fick veta en hel del om detta och vad man kan göra för att få vallarna att bli så uthålliga som möjligt. • Fältvandring 160711; Hur utnyttjar vi vallen på bästa sätt? Vi tittade på vallodling på en gård utanför Lindesberg. Vi diskuterade årets vallskördar och dess näringsresultat. Medverkade gjorde Niklas Johansson från Växa Sverige och Martin Larsson från Lantmännen. 	<p>Ca 11 deltagare. Örebro Vallförening bjöd på fika och lunch. Intressant och trevligt föredrag.</p> <p>Ca 27 deltagare. En intressant och trevlig fältvandring. Örebro Vallförening bjöd på grillad korv m.m. Ett samarrangemang mellan Örebro Vallförening, Växa Sverige och Lantmännen.</p>
Västmanland	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	<p>-----</p>
Dalarna	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	<p>-----</p>
Gävleborg	<ul style="list-style-type: none"> • ----- 	<p>-----</p>

Jämtland, Härjedalen	• -----	-----
Västerbotten	<ul style="list-style-type: none"> • Årsmöte 160301 på Edelviks folkhögskola i Burträsk. Linda Öhlund, Lantmännens förädlingsstation i Lännäs; Förädling av vallväxter. Jan-Erik Jonsson, Fodercentralen och Åke Strömberg, Lantmännen, presenterade sina respektive företags sortiment av i första hand vallväxter, men också spannmålsort och foder. • Länsstyrelsen har, med vallföreningen som medarrangör, ordnat fältvandringar med inriktning på vall under veckorna 22 och 23. Fältvandringarna genomfördes hos Ersmarksängarnas lantbruk, Ersmark, Skellefteå (26 st), Ängsbäckens lantbruk, Kålaboda, Robertsfors (13 st), Andreas Eriksson och Katarina Edberg, Hörnsjö, Nordmaling (20 st), samt hos Marie och Lars-Åke Wiklund, Tannsele, Lycksele (9 st). <p>Vid fältvandringarna fick deltagarna göra en gradering av klöverhalten i några olika rutor. Det var en uppskattad övning, som gjorde att det blev en hel del aktivitet och diskussioner.</p>	<p>14 deltagare.</p> <p>Vallföreningen har bidragit med synpunkter på upplägget och i samband med fältvandringarna också berättat kort om sin verksamhet. I samband med fältvandringarna har Lantmännen (Ersmark, Kålaboda och Hörnsjö och Lycksele) och Fodercentralen (Lycksele) bjudit på fika, hamburgare eller lunch. De tre första fältvandringarna genomfördes på kvällstid, medan den i Lycksele genomfördes på dagtid. Länsstyrelsens medverkan i fältvandringarna finansierades med medel från Greppa näringen.</p>
Norrbotten	• -----	-----

Anna Carlsson
Täckinge, Skogsgård 201
305 77 Getinge
035-550 35
carlsson@skogsgard.se

YTTRANDE
2016-08-22

Jordbruksverket
551 82 Jönköping

Frågor kring utsäde av foderväxter (Dnr 3.6.18-6612/16)

Svenska Vallföreningen har via SLU tagit del av frågeställningen enligt rubriken och vill gärna lämna synpunkter enligt nedan. Svenska Vallföreningen hävdar grovfoderodlarnas intressen, verkar för ett lönsamt utnyttjande av grovfoderväxter och bete samt påverkar och stödjer forskning, försök och rådgivning på vallområdet. Vi är en ideell förening med cirka 2 800 medlemmar bestående av lantbrukare samt tjänstemän inom privat och offentlig verksamhet. Vi har 16 lokalföreningar i landet.

Det skulle vara önskvärt om det fanns bestämda sorter av alla i Sverige förekommande arter men det är dessvärre inte möjligt. Då är enda utvägen att få använda handelssorter.

Svenska Vallföreningen förordar Alternativ 2:

Sverige begär undantag från EU:s utsädesregelverk mot bakgrund av att det inte sker någon produktion av utsäde av arterna i Sverige och att handel med och användningen av arterna inom landet är mycket begränsad.

Den art som främst kan vara aktuell i Sverige är svartkämpar, där det inte produceras några tillgängliga sorter alls utan endast handelssorter, dvs. icke producerade enligt EU:s utsädesregler. Alternativ 3 blir bara krångligt. Hur och när skall man besluta om en art förekommer i handeln?

Med vänlig hälsning/enligt uppdrag

Anna Carlsson

Under två dagar djupdök Svenska Vallföreningens medlemmar i frågor som rör vallen.

FOTO: LISBETH KARLSSON

Betetryck, bestockning och sortval engagerade

Intresset för vallen är stort i Halland, såväl bland mjölkbönder som lamm- och dikoproducenter. Vid Svenska Vallföreningens sommarmöte besöktes även en grisproducent som utfodrar sina grisar med ensilage.

Vallodlingen förenar gårdar med djurproduktion och trots olika produktionsinriktningar har företagen mycket att lära av varandra. Vid Svenska Vallföreningens sommarmöte i Halland besökte deltagarna en rad halländska gårdar som berättade om sina strategier för vallodlingen. Under två dagar diskuterades såväl sortval som betetryck och bestockning av vallen.

Efter ett besök hos Linda och Anders Thorén i Svarträ som driver integrerad dikoproduktion med enbart grovfoder besökte deltagarna Martin Johansson på gården Stommen i Köinge. Martin har ekologisk mjölkproduktion med koncentrerad kalvning och så stor andel mjölk som möjligt producerad enbart med hjälp av betet.

– Jag eftersträvar en enkel

produktion som i Irland. Problemet i Sverige är att vår betesperiod är två månader för kort, sa Martin Johansson.

Besättningen (ca 70 kor) är med i Kokontrollen och har en genomsnittlig avkastning på 7 800 kilo ECM. Utöver betet får Martins kor endast 3,5–4,0 kilo spannmål.

– Jag räknade på hur det såg ut förra året. Då producerade jag 180 ton mjölk på betet, det vill säga 4–5 ton mjölk per hektar på bete, sa Martin Johansson.

Ute i Martins betesfälla diskuterades deltagarna såväl hur en optimal vall ska vara sammansatt, vilka sorter som fungerar att ha i en betesvall, men också hur man får till en bra bestockning och hur man maximerar mängden mjölk från betet.

Sommarmötets deltagare diskuterade fler vallfrågor hos Lennart Nilsson och Fredrik Persson som driver Askome Charolais samt lammproducent Mia Hedberg i Gödestad, den tidigare vallmästarfinalisten Per Larsson på gården Öxnamossa i Grimeton och grisproducent Erik Ragnarsson i Tvååker.

LISBETH KARLSSON

Intelligent och automatiserad utfodring med NYA WIC vagnar

GEA = Komplet Inomgårds Leverantör
Inredning Utgådsling Ventilation Pumpar mm

Agromaint AB
692 91 Kumla
070-628 76 71
agromaint@telia.com

EMJ Inomgårds
665 93 Kil
www.enjtinomgards.se
070-632 04 24
magnus@emjtinomgards.se

Elektroverkstaden
Kent Andersson AB
392 41 Kalmar
www.elektrovse
073-230 57 40
info@elektrovse

HLT Morup
Andersgård 102
311 93 Långås
070-544 62 30
info@hltnorup.se

HJP Lantbruksteknik
Tfönlön 592
826 95 Tröndal
070 673 44 88

HKL AB
Lövsjö 132
894 93 Överhörnäs
070 526 51 42
anders.hkl@telia.com
070-565 90 35
joacim.hkl@telia.com

I Gunnarsson
Bil- & Traktor AB
570 21 Malmbäck
www.igunnarsson.se
070-606 57 92
ingemar@igunnarsson.se
070-606 57 92
krister@igunnarsson.se

I-Mek AB
Svensknabevägen 21
393 51 Kalmar
070-549 67 73
i-mekab@telia.com

IG Gårdsteknik
Degernäs 10
916 93 Bjurholm
www.gardsteknik.se
0932-270 43
info@gardsteknik.se

Indulant Montage AB
311 94 Falkenberg
070-772 38 77
ulf@indulant.se

Lantbruksservice
755 91 Uppsala
070-604 48 69
lkjellerby@gmail.com

Lifsungs AB
623 41 Hårdhem
www.lifsungs.se
0498-481 930
070-848 12 63
stefan@lifsungs.se

MLB Service Inomgård AB
Skaragatan 108
531 33 Lidköping
www.mlbservice.com
0510-53 53 09
mlbservice.com

Smålands Traktor AB
598 95 Vimmerby / Frödinge
0492-402 20
jorgen@smalands-tractor.se
goran@smalands-tractor.se

Piteå Lantbruksmontage AB
941 91 Piteå
070-517 03 98
0911.60417@telia.com

GEA Sweden AB
Reningsverksgratan 10
421 47 Västra Frölunda
031-727 17 90

GEA engineering for a better world

gea.com

4

2016

nötkött

REDAKTION:

Lena Widebeck, chefredaktör,
ansvarig utgivare
Tel: 010-471 06 67
Lisbeth Karlsson, tel: 010-471 06 39
Ann Christin Olsson, tel: 010-471 06 54
Kristina Eder, tel: 073-654 49 04

MEDARBETARE I DETTA NUMMER:

Åsa Andersson
Ann-Helen Meyer von Bremen
Ylva Persson
Janne Petersson
Ingemar Svensson
Maria Torsein

PRENUMERATION:

Titeldata, telefon: 0770-45 71 30
Prenumerationspris 2016 (6 nr/år):
Helår 490 kr + moms
Medlem 455 kr + moms
Norden 490 kr + moms + porto
Prenumeration 2 år 855 kr + moms

ANNONSBOKNING:

Margaretha Wickman, tel: 08-505 66 782
E-post: maggan@ad4you.se

ADRESS:

Nötkött, Box 1146, 631 80 Eskilstuna
E-post: notkott@vxa.se. Tel: 010-471 00 00

HEMSIDA:

tidningennotkott.se

ÄGARE:

Växa Sverige
Medlemstidning för NAB och
Sveriges Nötköttsproducenter

PRODUKTION:

JFS & Co, Eskilstuna

OMSLAGSFOTO:

Jan Petersson

TRYCK:

Lenanders Grafiska AB

Nästa nummer utkommer 12 oktober.

Manusstopp 12 september.

ISSN 0281-8205

Årgång 33

**SVERIGES
TIDSKRIFT**

Fackpressupplaga
helåret 2015: 4 700

Picasso på kylskåpsdörren

Picassomuseet i Paris erbjuder en väldigt stor samling av Picassos verk där många är influerade av tjuvfäktning. Bland annat pryds en av väggarna av det här välkända konstverket som även går att köpa som kylskåpmagnet i museets butik

Fredrik Persson på Askome Charolais berättade om sin produktion för deltagarna i sommarmötet.

Vallföreningen besökte Halland

När Svenska Vallföreningen arrangerade sitt sommarmöte i Halland under juli månad besöktes en rad intressanta gårdar med vallproduktion, bland annat Askome Charolais där Lennart Nilsson och Fredrik Persson med flera tog emot, berättade om sin vallproduktion och bjöd på fika.

Visste du att?

Lowline är extremt små angus som tagits fram i Australien genom konsekvent avel på små djur med högt slaktutbyte. En vuxen ko väger mellan 340-440 kilo.

Prydnad i köket

En skärbräda med styckningsschema kan vara ett bra tips på present till den matlagningsintresserade. Skärbrädan finns på Designorget i Stockholm och kostar 385 kronor.

MISSA INTE ATT ANMÄLA TILL ÅRETS KÖTTRIKSDAG I VISBY. LÄS MER PÅ SIDAN 50.

Detta händer!

3 september
Highlandföreningens sommarmöte, Töreboda.

19-21 oktober
Elmia Lantbruk.

10-11 november
Kötttriksdag i Visby.

Följ nyheterna på tidningennotkott.se

Tipsa oss: 010-471 06 67 • notkott@vxa.se
Besök vår webb: tidningennotkott.se

Inno4Grass - task and time allocation Sweden

2017-02-28

Tasks	Months		13 SLU	18 SV
	From	To		
WP 1				
Task 1.1 Setup of Steering Committee and Advisory Board	M1	M3		
Task 1.2 Organisation of project meetings	M1	M36	0,25	
Task 1.3 Planning and monitoring of project activities	M1	M36	0,25	
Task 1.4 Activity and financial reports	M12	M36		
			0,5	0
WP 2				
Task 2.1 Identifying innovative farmers	M1	M4	0,25	0,25
Task 2.2 Performing interviews to seek for new grassland innovations	M1	M12	0,25	0,75
Task 2.3 Creation and monitoring of case studies	M6	M22	0,5	0,5
Task 2.4 Consolidating knowledge through moderated electronic discussion groups	M6	M33	0,5	1
Task 2.5 Analysing and synthesizing information	M6	M36	0,5	0,5
			2	3
WP 3				
Task 3.1 Analysis of brokering systems related to grasslands	M1	M12	0,25	
Task 3.2 Identifying and analysing drivers and barriers for innovation	M6	M18	0,25	1
Task 3.3 Enriching innovative grassland practices with literature results	M1	M36	0,5	
Task 3.4 Practice and science meet in 144 discussion groups	M6	M36	1,25	1
Task 3.5 Developing a demand driven research agenda for increased productivity and sustainability for European Productive Grasslands	M12	M36	0,25	
			2,5	2
WP 4				
Task 4.1 Defining the IMS structure and infrastructure and defining data structure	M1	M24		
Task 4.2 Cognitive mapping for analysing systems of practices	M15	M30		
Task 4.3 Enriching Encyclopedia pratensis	M7	M36	0,75	0,5
Task 4.4 Development of new innovative decision support systems, grassland databases and actively sharing grassland data across Member States	M13	M36	0,25	0,25
Task 4.5 Development of national Wikimedia or websites and sharing knowledge capital among linguistic groups	M7	M36	0,5	0,25
			1,5	1
WP 5				
Task 5.1 Adapting the use of grassland tools, developing new grassland methods which can be used to improve grassland systems management	M1	M36	0,25	0,75
Task 5.2 Upskilling and Training of Farmes, Young Farmers and Advisors	M12	M36	0,5	
Task 5.3 Establishing grassland visiting training programs to promote grassland knowledge sharing across Member States	M1	M36	0,25	
Task 5.4 Inno4Grass Award	M3	M22	2	0,25
			3	1
WP 6				
Task 6.1 Creation of a Project Website	M1	M6		
Task 6.2 Creating Facilitator Agent Resources	M1	M36	0,25	0,25
Task 6.3 Public engagement and project widening: Linking Inno4Grass to relevant EU-projects, other networks and existing EIP-Agri initiatives	M1	M36	0,5	0,25
Task 6.4 Defining a structure to carry the network forward beyond the project term	M28	M36	0,25	
			1	0,5
Total Sum			10,5	7,5